

An aerial photograph of a village, likely Sokółów, showing a dense cluster of houses with various roof colors (red, grey, blue). A prominent church with a tall, green-roofed spire is visible in the center. A road winds through the village. The background shows green fields and trees under a clear sky.

Ziemia sokołowska

The Sokółów Region

Przewodnik po gminie Sokółów Małopolski
The guide to the Sokółów Małopolski Commune

Gmina Sokołów Małopolski znajduje się na północy powiatu rzeszowskiego w województwie podkarpackim, w odległości 24 km na północ od Rzeszowa. Usytuowana jest w widłach Wisły i Sanu, na Płaskowyżu Kolbuszowskim, w tzw. Niece Sokołowskiej. Zajmuje powierzchnię 134,1 km², z czego 31,3 km² to lasy, a 95,3 km² - użytki rolne. Miasto Sokołów Małopolski leży na skrzyżowaniu pięciu dróg wiodących w stronę: Rzeszowa, Kolbuszowej, Leżajska, Łańcuta i Lublina. Wokół miasta położone są wioski. Sprawnie funkcjonuje tu sieć połączeń autobusowych w ramach linii państwowych i prywatnych.

Ziemia sokołowska znajduje się w zlewni rzek: Turki, Trzebońnicy i Świerkowca. Na jej północy przeważają piaski, na południu gliny, zaś w dolinach rzek - utwory aluwialne pyłowo-piaszczyste. Gmina jest bogata w kompleksy leśne dawnej Puszczy Sandomierskiej. Lasy iglaste zajmują ok. 23% powierzchni gminy. Obfitują w bogate runo leśne i faunę. Sokołowszczyzna posiada łagodny klimat z niewielką ilością opadów; pozostaje pod wpływem powietrza kontynentalnego.

Ziemia sokołowska
The Sokołów Region

Ziemia sokołowska
The Sokołów Region

The Sokołów Małopolski Commune is located in the northern part of the Rzeszów District in the Podkarpackie Province, 24 kilometres north of Rzeszów. It is situated between the rivers Wisła and San, on the Kolbuszowski Plateau, in the so called Sokołowska Valley. It comprises the area of 134.1 square kilometres, including 31.3 square kilometres of forests and 95.3 square kilometres of arable land. The town of Sokołów is located at the intersection of five roads leading towards Rzeszów, Kolbuszowa, Leżajsk, Łańcut and Lublin. The town is surrounded by villages. There is an efficient network of bus lines of both national and private services.

The Sokołów Region is located within the reception basin of the rivers Turki, Trzebośnica and Świerkowiec. In the northern part sand soils prevail, in the south - clay soils, and in the river valleys - alluvial sand and dust deposits. The commune has large forested areas which used to be a part of the Sandomierz Primeval Forest. Coniferous forests take up about 23% of the commune area. They feature rich fauna and fruit of the forest. The region has mild climate with low precipitation rates; it remains within the influence of continental air.

Miaasto Sokołów zostało założone w roku 1569 przez starostę Jana Pileckiego. Prawa miejskie nadał mu król Zygmunt August. Miejscem była stara osada na przecięciu szlaków handlowych: „krakowskiego” z Tarnowa przez Krzeszów do Lwowa i „Madziarskiego” z Sandomierza przez Rzeszów i Duklę na Węgry. O charakterze handlowo-rzemieślniczym Sokołowa świadczyło renesansowe rozplanowanie sieci ulic z centralnie położonym dużym rynkiem.

W 1608 roku na Sokołów napadł „Diabeł Łańcucki” - Stanisław Stadnicki. W 1657 roku zaatakowały je wojska Rakoczego, a w roku 1672 złupili je Tatarzy. Mimo to miasto szybko rozwinęło się w prężny ośrodek rzemieślniczy. Słynęło zwłaszcza z wyrobów szewskich, stolarskich, garncarskich, tkackich i kowalskich. W okresie rozbiorowym Sokołowszczyzna weszła w skład zaboru austriackiego. W połowie XIX wieku Sokołów pełnił przez kilkanaście lat rolę stolicy powiatu.

W latach 1863 i 1904 miasto spłonęło w wielkich pożarach. Klęski te razem z nasiloną emigracją zarobkową ludności wpłynęły na zahamowanie rozwoju gospodarczego miasta. W okresie międzywojennym ziemia sokołowska stała się

miejszem strajków i wystąpień chłopskich. Wojska niemieckie wkroczyły do Sokołowa 10 września 1939 r. W lipcu 1944 r. miasto zostało poważnie zniszczone przez niemieckie bombardowanie lotnicze. Jesienią tego roku w pobliskiej Trzebusce NKWD założyło przejściowy obóz dla jeńców wojennych, żołnierzy Armii Krajowej i przestępców. Niektórzy z nich zostali zamordowani i potajemnie zagrzebani w lasach turzańskich. Lata powojenne przyniosły powolną odbudowę i rozwój Sokołowa.

*Pomnik Wdzięczności za
Odzyskaną Wolność
w sokołowskim Rynku*

*The Memorial of Gratitude
for Independence
on the Sokołów Market*

Jarmark na Rynku w Sokołowie - okres przedwojenny
A fair on the Market Square in Sokołów

The town of Sokołów was founded in 1569 by Jan Pilecki, the head of the local administration (starosta). The city rights were granted by the King Zygmunt August. The location was occupied by an old settlement at the crossroads of trading routes, the „Cracow route” from Tarnów, through Krzeszów to Lvov, and the „Hungarian route” from Sandomierz, through Rzeszów and Dukla to Hungary. The Renaissance plan of the streets with the centrally located large market square confirms the character of old Sokołów as a trading and crafts centre.

In 1608 Sokołów was invaded by Stanisław Stadnicki, called „the Devil from Łańcut”. In 1657, it was attacked by the Rakoczi Army, and in 1672 it was plundered by the Tartars. In spite of this, the town rapidly developed as a lively crafts centre. It was mostly famous for the products of the following trades: shoemaking, carpentry, pottery, weaving and smithery. During the partitions of Poland the Sokołów Region was incorporated into the Austrian province. In the mid 19th century, for several years, Sokołów was the seat of District authorities.

In 1863 and then 1904 the town was burnt by large fires. Those disasters as well as growing migration of inhabitants who left the area in search of work, resulted in hiatus of the town's economic growth. In the period between the world wars the Sokołów Region witnessed strikes and protest actions of peasants. The German army entered Sokołów on 10 September 1939. In July of 1944 a big part of town was destroyed by a German bombing raid. In the autumn of that year a transitory camp for prisoners-of-war was formed by NKVD in Trzebuska, for soldiers of the Red Army and criminals. Some of them were murdered and secretly buried in the Turzeńskie forests. The years after the war brought gradual restoration and development of Sokołów.

Gmina sokołowska jest jedną spośród 14 gmin powiatu rzeszowskiego i 160 województwa podkarpackiego. Tworzy ją miasto Sokółów Małopolski oraz 10 sołectw: Górno, Kąty Trzebuskie, Markowizna, Nienadówka, Trzeboś, Trzeboś Podlas, Trzebuska, Turza, Wólka Niedźwiedzka i Wólka Sokołowska. Gmina zajmuje powierzchnię 134,1 km², z czego 15,6 km² przypada na miasto. Obecnie w mieście mieszka 4.041 osób, zaś w wioskach łącznie 12.667 osób. Średnia gęstość zaludnienia w terenie miejskim wynosi 258,6 osoby na km², zaś w terenach wiejskich 106,5 osoby na km².

Władzami samorządowymi gminy są burmistrz wraz z zastępcą oraz piętnastoosobowa Rada Miejska. Obsługę ludności zapewnia Urząd Gminy i Miasta posiadający kilkanaście wydziałów. Do jednostek organizacyjnych Urzędu należą m.in.: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Oświatowy, Ośrodek Kultury i Biblioteka.

Gmina sokołowska jest w całości zgazyfikowana i stelefonizowana. Trwa budowa sieci kanalizacji sanitarnej. W mieście funkcjonuje Komisariat Policji obsługujący gminy Sokółów Młp. i Kamień. Istniejące w każdej miejscowości jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej zrzeszone są w Związku Miejsko-Gminnym. Swoje komórki posiadają tu również Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie oraz Referat Komunikacji.

Mapa Gminy Sokółów Małopolski
The map of the Sokółów Małopolski Commune

Magistrat w Sokołowie Małopolskim - siedziba władz gminnych
The Town Hall in Sokołów Małopolski - the seat of local authorities

The Sokołów Commune is one of 14 communes of the Rzeszów District and 160 communes of the Podkarpackie Province. It consists of the town of Sokołów Małopolski and 10 villages: Górno, Kąty Trzebuskie, Markowizna, Nienadówka, Trzeboś, Trzeboś Podlas, Trzebuska, Turza, Wólka Niedźwiedzka and Wólka Sokołowska. The commune covers the area of 134.1 square kilometres, including 15.6 square kilometres of the town area. Today the population of the town is 4,041 people, and the total population of the villages is 12,667 people. The average density of population in the urban part is 258.6 people per square kilometre, and in the rural areas - 106.5 people per square kilometre.

The local government of the commune is headed by „burmistrz” (mayor) and his deputy, and it includes the City Council consisting of 15 members. Public matters are dealt with by the Commune and Town Hall Office which has several sections. The operational units of the Office include the Housing and Community Economy Division, the Welfare Centre, the Educational Complex, the Culture Centre, and the Library

The whole Sokołów Commune is included in the gas supply network and telecommunications system. The construction of sanitary drain system is under way. In the town there is the Police Station which serves the needs of the Sokołów Małopolski and Kamień communes. The units of Voluntary Fire Brigade which exist in all villages are united in the Town and Community Union. Additionally the District Labour Office in Rzeszów and the Transportation Division have their branches here.

Gmina sokołowska ma charakter zdecydowanie rolniczy. Na jej terenie funkcjonuje 3.394 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 3,75 ha. Najczęstsze są gleby IV i V klasy. Ponad połowa użytków rolnych (4818 ha) jest zmeliorowana. Przeważa uprawa zbóż i roślin okopowych, zaś w południowej części - Nienadówce, Trzebosi i Trzebusce - również truskawek. W produkcji zwierzęcej dominuje hodowla trzody chlewnej i bydła.

Na terenie Sokołowszczyzny jest zarejestrowanych ponad 1.200 podmiotów gospodarczych. Nie ma tu zlokalizowanych żadnych większych zakładów przemysłowych. Funkcjonują natomiast mniejsze zakłady specjalizujące się w produkcji metalowej, stolarskiej i rolno-spożywczej. Swoje usługi oferują firmy budowlane i transportowe. W Sokołowie Młp. swoją siedzibę mają m.in.: Bank Spółdzielczy, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, Spółdzielnia Kółek Rolniczych oraz oddział Powiatowego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale.

W Sokołowie Młp. działają: Podkarpacka Fabryka Okien „OKNO-RES”, Zakład Przetwórstwa Tworzyw „CONNECT”, Zakład Pończoszniczo-Dziewiarski „KARINA”, Zakład Mięсны „MAŁOPOLSKA”, FPH „MARKOREW”, PH.U. „KANPOL”, PPH „CERAMIX”, Z.PH. „LIMET”, Z.U.PH. „GWINTMAR” i PPH „ACCORD”. Ponadto do miejscowych potentatów gospodarczych należą m.in.: Zakład Mięсны „SMAK-EKO” w Górnio, Zakład Mleczarski „NOWOŚĆ” w Trzebusce i Zakład Przetwórstwa Ryb „ALBATROS” w Nienadówce.

Zakład Mięсны „Smak-Eko” w Górnio
 „Smak-Eko” Meat Processing Plant in Górnio

*Zakład Przetwórstwa Ryb „Albatros” w Nienadówce
„Albatros” Seafood Processing Plant in Nienadówka*

The Sokołów Commune is predominantly a farming region. There are 3,394 farming estates of the average size - 3.75 hectares. The majority of farming grounds are included in the 4th and 5th soil class. Over a half of arable grounds (4,818 hectares) have drainage systems. The main type of plant growing includes grains and root plants, and in the southern part - Nienadówka, Trzeboś and Trzebuska - also strawberries. Animal breeding includes mostly pigs and cattle.

In the Sokołów commune there are over 1,200 registered businesses. There are no large industrial enterprises, but there are small plants specialising in metal production, and carpentry as well as food processing plants. Services are offered by construction and transportation companies. Sokołów Małopolski is the seat for the following: Bank Spółdzielczy (Cooperative Bank), Community Cooperative „Farmers' Self-help”, The Cooperative of Farmers' Club, as well as the branch of the District Advisory Centre for Farming in Boguchwała.

In Sokołów Małopolski there are: „OKNO-RES” - Podkarpackie Window Factory, „CONNECT” - plastic materials processing plant, „KARINA” - hosiery and knitting plant, „MAŁOPOLSKA” - meat plant, F.P.H. „MARKOREW”, P.H.U. „KANPOL”, P.P.H. „CERAMIX”, Z.P.H. „LIMET”, Z.U.P.H. „GWINTMAR” i P.P.H. „ACCORD”. Besides that the most important businesses include: „SMAK-EKO” meat processing plant in Gómo, „NOWOŚĆ” - dairy processing plant in Trzebuska, „ALBATROS” - seafood processing plant in Nienadówka.

Na terenie miasta działa Przychodnia Rejonowa i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej z placówkami w Górnio, Trzebosi i Wólce Niedźwiedzkiej. Publiczny Ośrodek Zdrowia znajduje się w Nienadówce. W Górnio zlokalizowany jest kompleks medyczny - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej „Sanatorium” tworzony przez Hospicjum „Dom Sue Ryder”, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy oraz Oddział Gruźlicy i Chorób Płuc. Razem z nimi funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej. W Turzy usługi świadczy prywatny Dom Spokojnej Starości „Leśniówka”. W Sokołowie działalność prowadzą dwie apteki prywatne, a poza tym istnieją apteki w Górnio i Nienadówce.

Opiekę społeczną ludności zapewnia Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Organizacjami pozarządowymi są Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i Klub Abstynenta „Diament”. Przy Urzędzie Gminy działa też Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto w mieście funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób upośledzonych.

*Dom Spokojnej Starości „Leśniówka” w Turzy
„Leśniówka” Old People's Home in Turza*

*Hospicjum „Dom Sue Ryder” w Górnio
„Sue Ryder Home” hospice*

There is the Regional Health Centre in the town, and the Private Health Centre with branches in Górnio, Trzeboś and Wólka Niedźwiedzka. A Public Health Centre is located in Nienadówka. Górnio houses a medical complex - Independent Public Complex of Health Centres „Sanatorium” which consists of „Sue Ryder Home” Hospice, Health Care Centre, and the Tuberculosis and Lung Diseases Ward. In the vicinity there is also the Welfare Centre. In Turza there is a private Old People's Home „Leśniówka”. In Sokołów there are two private chemist's shops, there are also chemist's shops in Górnio and Nienadówka.

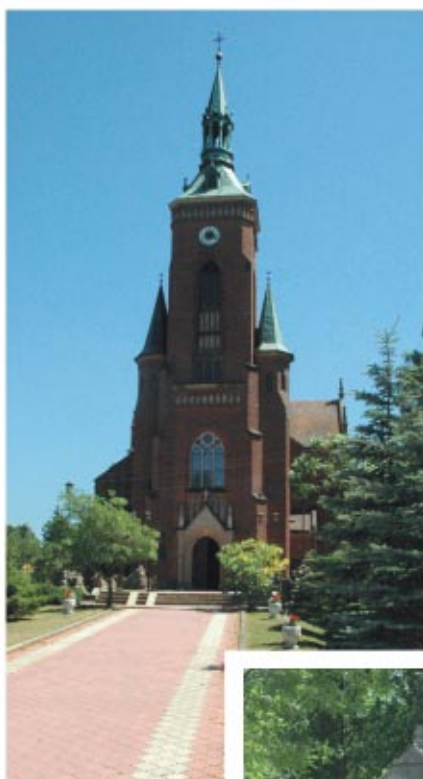
Social welfare services are provided by the Town and Commune Welfare Centre. Non-governmental organisations include the Association For Help for Disabled People and „Diament” Abstainers' Club. There is also the Section for Solving Problems of Alcoholism which works at the Commune Office. In addition there is also the Community Self-Help Home for disabled people.

Na terenie ziemi sokołowskiej istnieje sześć parafii rzymskokatolickich: pw. Św. Jana Chrzciciela w Sokołowie Młp., pw. Ofiarowania Matki Bożej w Górnio, pw. Św. Bartłomieja w Nienadówce, pw. Opatrzności Bożej w Trzebosi, pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Trzebusce i pw. Królowej Polski w Wólce Niedźwiedzkiej. Parafie te, razem z pięcioma innymi, wchodzą w skład Dekanatu Sokołowskiego należącego do Diecezji Rzeszowskiej, a istniejącego od 1921 roku. Większość parafii posiada kościoły i kaplice dojazdowe. W Nienadówce i Sokołowie Młp. swoje domy zakonne prowadzą Siostry Służebniczki Starowiejskie. Osobna kapelania działa też przy zakładach leczniczych w Górnio. Sokołowski kościół parafialny stanowi zarazem sanktuarium Matki Bożej Królowej Świata z łaskami słynącym wizerunkiem maryjnym.

Kościół pw. Św. Jana Chrzciciela w Sokołowie Małopolskim - sanktuarium Matki Bożej Królowej Świata

St John Baptist Church in Sokółka Małopolski - sanctuary of Our Lady, Queen of the World

Kościół pw. Ofiarowania Matki Bożej w Górnio

The Offering of Mother Mary Church in Górnio

Kościół pw. Św. Bartłomieja w Nienadówce

St Bartheleme Church in Nienadówka

Zabytkowa kapliczka w Górnio
Historic chapel in Górnio

The Sokołów Region comprises six Catholic parishes: St John Baptist parish in Sokołów Małopolski, the Offering of Mother Mary parish in Górnio, St. Bartheleme parish in Nienadówka, Divine Providence parish in Trzeboś, Our Lady of Częstochowa parish in Trzebuska, Our Lady of Poland parish in Wólka Niedźwiedzka. Those parishes, in addition to five others, belong to Sokołów deanery which has been a part of Rzeszów Diocese since 1921. Majority of the parishes have churches and branch chapels. In Nienadówka and Sokołów Małopolski there are convents of Sisters of Stara Wieś Congregatio Servilarum. There is a separate chapel operating within the health resorts in Górnio. The Sokołów Parish Church is a sanctuary of Our Lady Queen of the World with a miraculous painting.

Gmina sokołowska doskonale zaspokaja potrzeby oświatowe dzieci i młodzieży. Działają tu Zespoły Szkół tworzone przez Szkoły Podstawowe, Publiczne Gimnazja: im. Jana Pawła II w Sokołowie Młp., im. Ks. M. Lachora w Górnle, Nr 1 im. H. Sienkiewicza w Nienadówce, nr 2 w Nienadówce, w Trzebosi, w Trzebusce i w Wólce Niedźwiedzkiej. Przy kilku z nich funkcjonują też Przedszkola Samorządowe. Oprócz nich w mniejszych miejscowościach - Górnle-Zaborzu, Trzebosi, Turzy i Wólce Sokołowskiej - działają cztery Szkoły Podstawowe.

Ofertę edukacyjną wzbogaca ponadgimnazjalny Zespół Szkół w Sokołowie Młp. mieszczący się w budynku dawnego Sądu Grodzkiego. Zespół Szkół tworzą: Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane, Technikum Handlowe, Gastronomiczne i Elektroniczne, Liceum Uzupełniające dla Dorosłych i Zasadnicza Szkoła Zawodowa. Mieści się tu też szkoła policealna kształcąca w zawodach technika elektronika i technika ekonomisty.

Przy szkołach funkcjonują boiska sportowe, stale trwa też rozbudowa i unowocześnianie bazy dydaktycznej. Uczniowie korzystają z kółek przedmiotowych i realizują swoje zainteresowania w ramach zajęć pozalekcyjnych. Dzieci i młodzież mogą również rozwijać swe zdolności w miejscowej Niepaństwowej Szkole Muzycznej I stopnia.

*Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Sokołowie Małopolskim
John Paul II School complex in Sokółka Małopolski*

*Ponadgimnazjalny Zespół Szkół w Sokółowie Małopolskim
The complex of secondary schools in Sokółów Małopolski*

The Sokółów Commune meets educational needs of children and teenagers. There are educational complexes comprising primary schools and public gimnasiums. John Paul II School in Sokółów Małopolski, M. Lachor School in Górne, H. Sienkiewicz School in Nienadówka, and schools in Nienadówka, Trzeboś, Trzebuska and Wólka Niedźwiedzka. Some of those complexes comprise also kindergartens financed by the local government. Besides that, in the small villages of Górno-Zaborze, Trzeboś, Turza and Wólka Sokółowska - there are four primary schools.

Other educational opportunities are offered by the complex of secondary schools in Sokółów Małopolski which is located in the building of the former town court. The complex comprises: Grammar School, Comprehensive School, Technical Schools of Trade, Cooking and Catering and Electronics, Complementary Secondary School for adults, and Professional Secondary School. The complex houses also a „post-secondary” school of electronics and economy.

The schools are equipped in sport fields. The educational facilities are constantly developed and modernised. Students can take advantage of extra classes in specific subjects and develop their interests in other kinds of extra activities. Children and teenagers can also develop their talents in a local Private Music School of the 1st level.

Działalność kulturalną i sportowo-rekreacyjną w gminie sokołowskiej organizuje i koordynuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji. Jego siedziba mieści się w budynku dawnej synagogi w Sokołowie Młp., a w wioskach istnieje dziewięć świetlic. Ośrodek Kultury organizuje stałe imprezy kulturalne o zasięgu gminnym, powiatowym i wojewódzkim. Działają przy nim też kółka plastyczne, taneczne i wokalnoinstrumentalne. Oprócz tego popularyzowane są różne dyscypliny sportowe i ma miejsce promocja aktywnego wypoczynku (m.in. sekcje aerobiku, tenisa stołowego, szachowa).

Drugą instytucją kultury jest Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna. W Sokołowie Młp. znajduje się wypożyczalnia dla dorosłych, czytelnia oraz oddział dla dzieci. Pięć filii tworzy sieć placówek obejmującą najważniejsze miejscowości gminy: Górno, Nienadówkę, Trzeboś, Trzebuskę i Wólkę Niedźwiedzką. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, oświatowych oraz informacyjnych mieszkańców. Udostępnia materiały biblioteczne czytelnikom, służy jako baza informacji, popularyzuje książkę, czytelnictwo, naukę i sztukę, prowadzi lekcje biblioteczne, organizuje spotkania literackie i hobbystyczne.

W krajobraz kulturalny ziemi sokołowskiej wpisuje się działalność wielu stowarzyszeń społeczno-kulturalnych. Szczególnie ważną rolę odgrywa Towarzystwo Miłośników Ziemi Sokołowskiej. Jego działalność związana jest z poznawaniem i promowaniem „Małej Ojczyzny”. Owocem współpracy wszystkich tych instytucji jest organizacja licznych uroczystości, jubileuszy i obchodów.

Gmina sokołowska posiada szereg wydawnictw mówiących o jej przeszłości oraz teraźniejszości. Od listopada 1992 roku Towarzystwo i Ośrodek Kultury systematycznie wydają miesięcznik społeczno-kulturalny „Kurier Sokołowski”. Do tej pory opublikowano też sześć numerów „Rocznika Sokołowskiego”. Wydane zostały dwa tomy opowieści o regionie oraz monografie Koła Łowieckiego, Banku Spółdzielczego, klubu sportowego. Oprócz tego spisane zostały dzieje Górnika i Trzeboś oraz opublikowano zbiory poezji miejscowych twórców.

Występy podczas „Dni Sokołowa 2005”
Performances during „The Days of Sokołów 2005”

*Regionalne wydawnictwa
Local publications*

Cultural activities as well as sport and recreation are organised and coordinated by the Town and Community Centre for Culture, Sport and Recreation. It is located in the building of the former synagogue in Sokołów Małopolski, and there are nine community centre day rooms in villages. The Culture Centre organises periodic cultural events of the commune, district and province range. It also organises clubs for various activities, including arts, dancing and music performance. Besides that various types of sport activities are promoted as well as active recreation (these include aerobics, table tennis and chess sections).

Another cultural institution is the Town and Community Public Library. In Sokołów Małopolski there is a library for adults and a reading room and library branch for children. Five branches are located in the major villages of the region: Górnio, Nienadówka, Trzeboś, Trzebuska and Wólka Niedźwiedzka. The library fulfills its function in developing and increasing educational needs of the local population. It makes its resources available to the public, serves as an information bank, promotes books and reading, sciences and culture. It organises library lessons and meetings devoted to literature and various hobbies.

The cultural landscape of the Sokołów Region contains a number of social and cultural associations. The Association of the Sokołów Region Supporters has especially big importance. Its activity is connected with the research and promotion of the "Small Fatherland". All those institutions cooperate in organisation of numerous events, celebrations, and jubilees.

The Sokołów Commune boasts a number of publications describing its past and present times. Since November 1992 the Association and the Culture Centre have been systematically publishing „Kurier Sokołowski” monthly devoted to social and cultural matters. In that time six issues of „Rocznik Sokołowski” (Sokołów Annual) have been published. Two volumes of stories about the region as well as the history of the Hunting Club, the Cooperative Bank and the sport club have been published. Additionally, the history of Górnio and Trzeboś have been written down and books of poetry of local writers have been published.

Sokołowskie tradycje sportowe sięgają roku 1894, gdy założono tu gniazdo Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. Obecnie na terenie gminy sokołowskiej działa sześć klubów sportowych: „Górnovia Smak-Eko” w Górnio, „Plantator” w Nienadówce, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Sokołowie Młp., „Zorza” w Trzebosi, „Herkules” w Trzebusce i „Orzeł” w Wólce Niedźwiedzkiej. Oprócz nich przy szkołach funkcjonują Uczniowskie Kluby Sportowe. Najliczniejsze są drużyny futbolowe. Do popularnych dyscyplin sportowych należą także: koszykówka, siatkówka, tenis stołowy, szachy i in.

The Sokołów sport traditions go back to 1894, when the seat of „Sokół” Gymnastics Association was created. Today within the area of the commune there are six sport clubs: „Górnovia Smak-Eko” in Górnio, „Plantator” in Nienadówka, „Sokół” Gymnastics Association in Sokołów Małopolski, „Zorza” in Trzeboś, „Herkules” in Trzebuska and „Orzeł” in Wólka Niedźwiedzka. Besides those, there are Students’ Sport Clubs at schools. Football teams are most numerous. Other popular sports include basketball, volleyball, table tennis, chess, and others.

Pamiętny znaczek Klubu Sportowego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Sokołowie Małopolskim

Memorial stamp of the „Sokół” Gymnastics Association Sport Club in Sokołów Małopolski

Położona na terenach dawnej Puszczy Sandomierskiej ziemia sokołowska jest bardzo atrakcyjna dla turystów. W renesansowym miasteczku można podziwiać XVIII-wieczne kapliczki, magistrat z 1907 roku, wiele zabytków architektury drewnianej i murowanej. Na zwiedzanie czekają piękne kościoły - drewniany w Wólce Niedźwiedzkiej z 1607 r. (przeniesiony z Woli Zarczyckiej) oraz murowane: XIX-wieczne w Trzebosi i Nienadówce i z początku XX w. w Górnio i Sokołowie Młp. Na terenie całej Sokołowszczyzny liczne są zabytkowe kapliczki, przydrożne krzyże i figury, niektóre jeszcze z XVIII w.

Interesujący jest cały układ urbanistyczny starego Sokołowa wpisany do Rejestru Zabytków, a zwłaszcza malownicze uliczki. Atrakcją są fragmenty ziemnych wałów obronnych z fosą z początku XVII wieku w ogrodzie plebańskim oraz w pobliżu cmentarza grzebalnego. Pełen uroku jest również jeden z najlepiej zachowanych na Podkarpaciu cmentarzy żydowskich z ok. 250 macewami z XVII-XX wieku. Na miejscu starego cmentarza żydowskiego przy ul. Kochanowskiego wzniesiony został zaś oheł ku pamięci miejscowego rabina Meilecha Weichselbauma.

Ziemia sokołowska otwiera swoje podwoje dla osób pragnących aktywnego wypoczynku. Gmina znajduje się na terenie Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Przez Sokołów Młp. wiedzie niebieski szlak turystyczny z Głogowa Młp. do Leżajska. W lasach turzańskich funkcjonuje też edukacyjna ścieżka przyrodniczo-historyczna z licznymi przystankami i parkingiem przy drodze Sokołów Młp. - Raniżów. W Wólce Niedźwiedzkiej zlokalizowany jest zbiornik wodny o pow. 8 ha z przyległym obszarem rekreacyjnym. Wypoczynkowi sprzyja unikalny klimat lasów w północno-zachodniej części gminy.

Obiekt sportowy sokołowskich szkół
School sport facilities in Sokółów

The Sokółów Region is located in the area of the old Sandomierz Primeval Forest and it is very attractive for tourists. In the Renaissance town you can admire 18th century chapels, the Town Hall from 1907, many souvenirs of wooden and brick architecture. It is worth visiting the beautiful churches - a wooden church in Wólka Niedźwiedzka from 1607 (transferred here from Wola Zarczycka) and the brick churches: in Trzeboś and Nienadówka, both from the 19th century, and in Górno and Sokółów Małopolski, both from the early 20th century. In the whole area of Sokółów Region there are numerous historic chapels, roadside crosses and figures, some of those dating back from the 18th century.

The whole urban plan of the old Sokółów is extremely interesting and it is included in the Register of Historic Places. Especially the picturesque little streets are worthy of notice. Attractions include earthen defence walls with a moat from the early 17th century, you can see fragments of those in the presbytery garden and near the burial cemetery. Another attraction is the Jewish cemetery with about 250 tombstones dating from the 17th up to 20th centuries. It is one of the best preserved places of this type in Podkarpackie region. A gravesite in memory of a local rabi, Meilech Weichselbaum was erected at Kochanowskiego Street, on the spot of the former Jewish cemetery.

The Sokółów Region is open for those who want active recreation. The commune is located in the area of Sokołowsko-Wilczowolski Area of Protected Landscape. The blue hiking trail, from Głogów Małopolski to Leżajsk goes through Sokółów. In the Turzańskie Forests there is an educational natural and historic path with numerous stops. There is a car park along the road from Sokółów Małopolski to Ranizów. In Wólka Niedźwiedzka there is an artificial lake (8 hectares area) with the surrounding recreation area. The unique climate in the forests of the north-western part of the commune is perfect for leisure and recreation.

Zalew „Niedźwiadek” w Wólce Niedźwiedzkiej
The „Niedźwiadek” Lake in Wólka Niedźwiedzka

Parking w lesie w Turzy - fragment edukacyjnej
ścieżki historyczno-przyrodniczej

Parking in the Turza forest - a fragment of the
educational natural and historic path

Miejsce pamięci w Lesie Turzańskim
Memorial place in Turzański Forest

Kopiec Niepodległości w Trzeboś
The Maund of Independence in Trzeboś

Wydawca: Gmina Sokółów Młp. ul. Rynek 1, 36-050 Sokółów Młp.
Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Sąsiedztwa
Polska-Białoruś-Ukraina INTERREG III A/TACIS CBC 2004-2006
Tekst: dr Bartosz Walicki, fot. Mariusz Michalik
Projekt i druk: DUET, tel. (017) 87 11 281, 863 55 44